

Cornelio Mota Ramos OFM

**KATECHIZM
FRANCISZKAŃSKIEGO ZAKONU
ŚWIECKICH**

Sędziszów Młp. 2010

Tłumaczył o. dr Alojzy Pańczak OFM

Wydano staraniem
Klasztoru Br. Mn. Kapucynów w Sędziszowie

Do użytku wewnętrznego

WSTĘP

1. Jak brzmi oficjalna nazwa Franciszkańskiego Zakonu Świeckich?

Oficjalną nazwą Trzeciego Zakonu Franciszkańskiego jest Franciszkański Zakon Świeckich lub Świecki Zakon Franciszkański. Litery FZS są skrótem nazwy. Zakon bywa też nazywany Świecką Rodziną Franciszkańską lub tradycyjnie Trzecim Zakonem Franciszkańskim.

2. Kto i kiedy zatwierdził obecną Regułę?

Nową Regułę Franciszkańskiego Zakonu Świeckich zatwierdził papież Paweł VI 22 czerwca 1978 listem „Seraficki Patriarcha”.

3. Ile oficjalnych Reguł było w historii Franciszkańskiego Zakonu Świeckich?

Aktualną Regułę FZŚ poprzedzały dwie inne:

-18 sierpnia 1289 roku papież Mikołaj IV zatwierdził Regułę Konstytucją Apostolską **Supra Montem**;

-30 maja 1883 roku papież Leon XIII zatwierdził dostosowaną do nowych czasów nową wersję Reguły, którą zawarł w Konstytucji Apostolskiej **Misericors Dei Filius**.

4. Czy przed tymi Regułami oficjalnie zatwierdzonymi przez Kościół istniała jakakolwiek inna Reguła lub jakieś wskazania pozostawione przez św. Franciszka?

Pierwsze wskazania, jakie skierował Św. Franciszek do osób świeckich, zawarte są w krótkich napomnieniach, znanych pod tytułem „**Zachęta św. Franciszka do braci i sióstr od pokuty**”. Następnie św. Franciszek napisał „**List do wszystkich wiernych**”, w którym szerzej wyjaśnił to co zawarł w „**Zachęcie**”.

W 1221 r. opublikował Regułę dla powstających w różnych miastach „grup pokutników”. Znana jest ona pod nazwa „**Memoriale Propositi**” Braci i Sióstr Pokutujących. Zawiera 39 artykułów. Uważa się, że została napisana przez kardynała Hugolina, późniejszego papieża Grzegorza LX. Św. Franciszek życzył sobie, by „grupy pokutników”, czyli jego świeccy naśladowcy, kierowali się jej wskazaniem.

5. Dlaczego w dzisiejszych czasach stało się konieczne opracowanie nowej Reguły?

Uznano za konieczne opracowanie nowej Reguły, aby FZS mógł włączyć się w zapoczątkowane przez sobór Watykański II powszechne dzieło odnowy Kościoła oraz otworzyć się na potrzeby współczesnego świata. Podstawowe zasady zawarte we wszystkich Trzech Regułach od chwili zatwierdzenia ich przez Kościół nie zmieniły się. To co zrobiono, to

zreformowano niektóre dawne postanowienia, wzbogacono je o nowe i dostosowano do dzisiejszych potrzeb.

6. Z jakich części składa się nowa Reguła FZŚ?

Nowa Reguła składa się z Prologu zatytułowanego „**Zachęta św. Franciszka do braci i sióstr od pokuty**” oraz trzech rozdziałów:

- I - Franciszkański Zakon Świeckich
- II - Zasady życia (działalność apostołska)
- III - Życie we wspólnocie

PROLOG

Zachęta św. Franciszka do braci i sióstr od pokuty

1. Skąd został wzięty Prolog Nowej Reguły FZŚ?

Od samego św. Franciszka. Tę „Zachętę” napisał do braci i sióstr od pokuty na krótko przed swoim „**Listem do wszystkich wiernych**”. Autentyczność „Zachęty” po długich i wnikliwych badaniach stwierdził wybitny uczyony franciszkański o. Kajetan Esser OFM w r. 1976. „Zachęta” powstała wcześniej i jest krótsza niż „List”.

2. Dlaczego wybrano „Zachętę” jako Prolog nowej Reguły?

„Zachęta” została wybrana jako Prolog, ażeby Franciszkanie świeccy mogli się wsłuchać w słowa samego św. Franciszka, poznać jego myśli i to wszystko czego oczekiwał od swoich świeckich naśladowców.

3. O czym mówi „Zachęta”?

Mówi o tych, którzy czynią pokutę, i tych, którzy jej nie czynią, w delikatny lecz zgodny z duchem Ewangelii sposób wyjaśniając, jaki czeka ich koniec oraz nawołując wszystkich do prawdziwego nawrócenia.

4. Czy ta „Zachęta” objawia prawdziwego ducha św. Franciszka?

Z całą pewnością tak. Św. Franciszek odsłania w niej swoje przeżycia i doświadczenie drogi nawrócenia, wskazuje, że jego życie i Reguła nie różnią się od świętej Ewangelii naszego Pana Jezusa Chrystusa.

Pokutowanie i życie zgodne z nakazami Ewangelii są dwiema fundamentalnymi podstawami, na których opiera się nauka św. Franciszka zawarta w „Zachęcie do braci i siostr od pokuty”.

ROZDZIAŁ I

1. Kto stanowi duchową lub zakonną rodzinę w Kościele?

Wielość instytutów, zakonów i kongregacji, które przez Boga zostały powołane do życia w Kościele, jest świadectwem odpowiedzi na znaki czasów, które pojawiały się w historii Kościoła. Mamy Benedyktynów, Karmelitów, Trynitarzy, Jezuitów, Salezjanów itd. W ten sposób Bóg wspiera swój Kościół w kontynuowaniu dzieła zbawienia.

2. Dlaczego mówi się, że duchowe lub zakonne rodziny powstały w Kościele dzięki działaniu Ducha Świętego?

Wierzimy, że pojawienie się jakiegoś założyciela czy też instytutu zakonnego w dziejach Kościoła stanowi pewien charyzmat, czyli dar Ducha Świętego dla wspólnoty wierzących. Każdy założyciel podejmował swe działania pod natchnieniem Ducha Świętego. Kościół zastrzega sobie badanie i uznanie tych darów czy charyzmatów. W tym znaczeniu należy rozumieć ich przyjęcie przez Kościół. U każdego założyciela, w jego powołaniu czy natchnieniu, którym się kierował, można dostrzec pragnienie, by razem ze swoimi naśladowcami służyć światu i Kościołowi. To powołanie zawiera w sobie elementy charakteryzujące konkretne powołanie ewangeliczne. Tym tłumaczy się istniejące różnice pomiędzy różnymi instytucjami czy wspólnotami

zakonnymi istniejącymi w Kościele. Duch Święty udziela każdej wspólnocie zakonnej takich darów, które są konieczne do prowadzenia podjętego przez nią dzieła.

3. Kto tworzy Rodzinę Franciszkańską?

Zasadniczo Rodzina Franciszkańska składa się z trzech Zakonów:

- Pierwszy Zakon, zwany Braćmi Mniejszych;
- Drugi zakon, zwany Ubogimi Paniami lub Ubogimi Klaryskami;

Trzeci Zakon znany początkowo jako Bracia i Siostry od Pokuty, a obecnie nazywany Franciszkanami świeckimi.

Z biegiem czasu Pierwszy Zakon podzielił się na mniejsze rodziny: na Franciszkanów Konwentalnych, Braci Mniejszych i Kapucynów. Do tej rodziny zalicza się także Trzeci Zakon Regularny (TOR).

Ubogie Panie, czyli Klaryski, podzieliły się na Urbanistki, Koletanki, Kapucynki Ubogiej Klary, Koncepcjonistki. Współcześnie liczne zgromadzenia zakonne szczególnie żeńskie, przyjęły Regułę Trzeciego Zakonu Regularnego i własne konstytucje co je odróżnia od Franciszkańskiego Zakonu Świeckich. Zgromadzenia te, złożone z pobożnych, składających śluby zakonne, mężczyzn czy kobiet, żyją według Reguły zatwierdzonej przez papieża Jana Pawła II 8 grudnia 1982 listem „**Franciscanum vitae propositum**”.

Rodzina Franciszkańska, do której przynależą liczne wspólnoty stanowi największą rodzinę zakonną w Kościele. W roku 1981 liczyła około 36 tysięcy członków Pierwszego

Zakonu, 22 tysiące Drugiego i około 150 tysięcy Trzeciego. Franciszkański Zakon świeckich liczy około 1,5 miliona członków. Razem daje to około 1 708 000 członków Rodziny Franciszkańskiej.

4. Co to znaczy, że Rodzina Franciszkańska na różne sposoby i w różnych formach, jednoczy wszystkich członków?

Wszystkie ugrupowania Rodziny Franciszkańskiej uznają św. Franciszka z Asyżu za wspólnego Serafickiego Ojca i Założyciela.

Wszystkie posiadają ten sam charyzmat - choć różnie objawiającego się - ducha franciszkańskiego.

Każdy członek Rodziny Bożej zarówno świecki, jak i duchowny (razem z klerem świeckim i członkami hierarchii łącznie) może należeć do Wspólnoty Franciszkańskiej. Każdy z tych członków ubogaca Wspólnotę Franciszkańską kontynuowaniem swego powołania oraz pełnioną misją w Kościele rozumianym jako Rodzina Boża.

Wszyscy akceptują się, odpowiadają sobie i uzupełniają się wzajemnie. Członkowie I i II Zakonu przekazują swoje związane z franciszkańskim stylem życia doświadczenie religijne, otrzymując w zamian od świeckich doświadczenie franciszkańskiego życia w świecie.

Braterskie relacje członków winny być podtrzymywane przez intensywny dialog, zorganizowaną współpracę oraz pewne struktury organizacyjne. Najważniejszą sprawą jest duchowa opieka Braci Pierwszego Zakonu, Sióstr Klarysek

i Trzeciego Zakonu Regularnego nad Braćmi i Siostrami Franciszkańskiego Zakonu Świeckich.

5. Jak należy zdefiniować nazwę Franciszkański Zakon Świeckich?

Kodeks Prawa Kanonicznego w kanonie 303 podaje: „Stowarzyszenia, których członkowie, żyjąc w świecie, uczestniczą w duchu jakiegoś instytutu zakonnego, pod wyższym kierownictwem tegoż instytutu prowadzą życie apostołskie i zdążają do chrześcijańskiej doskonałości, nazywają się trzecimi zakonami lub otrzymuje inna odpowiednia nazwę" (CIC 303).

Nowa Reguła Franciszkanów Świeckich zawiera następujące określenia, które z komentarzem przedstawiamy zdanie po zdaniu:

- jest to naturalne zespolenie wszystkich wspólnot katolickich rozproszonych po całym świecie i dostępnych dla wszystkich grup wiernych (R 2);
- w nich bracia i siostry natchnieni przez Ducha Świętego dążą do miłości doskonalej w swoim świeckim stanie (R 2);
- przez swoją profesję zobowiązują się do życia według Ewangelii na sposób św. Franciszka z pomocą tej Reguły zatwierdzonej przez Kościół (R 2).

6. Co to znaczy, że Franciszkański Zakon Świeckich jest naturalnym zespoleniem wspólnot?

Oznacza to, że FZŚ jest jedną z instytucji Kościoła, któ-

ra ma określony cel, pełną strukturę organizacyjną, rządzi się pewnymi normami i prawami zatwierdzonymi przez Kościół. Normami prawnymi dla FZŚ są: Kodeks Prawa Kanonicznego, Reguła FZŚ, Konstytucje Generalne i Statuty partykularne.

7. Co znaczy, że FZŚ obejmuje wszystkie Katolickie Wspólnoty rozproszone po całym świecie?

FZŚ istnieje na całym świecie i przynależć mogą do niego wszyscy katolicy bez względu na rasę, narodowość, język czy płeć.

W trzecim rozdziale zapoznamy się z organizacją FZŚ, której podstawą jest zespolenie wspólnot na poziomie regionalnym, prowincjalnym, narodowym i międzynarodowym. Koniecznym warunkiem przyjęcia do FZŚ jest przynależność do Kościoła Katolickiego. Protestanci i Kościół Anglikański mają wielki podziw dla św. Franciszka i na swój sposób duchowy go naśladowają. Jest oczywiste, że nie będąc katolikami, nie mogą należeć do FZŚ.

8. Co to znaczy, że wspólnoty FZŚ są otwarte dla każdej grupy wiernych?

Znaczy to, że wszyscy katolicy, mężczyźni, kobiety, dzieci, młodzież, osoby samotne, małżonkowie, wdowy i wdowcy mogą być członkami FZŚ.

Konstytucje Generalne określają warunki przyjęcia do FZŚ, jak np. wiek itp. Członkowie hierarchii kościelnej, choć nie są świeckimi, mogą również należeć do FZŚ.

9. Co to znaczy, że w tych wspólnotach „bracia i siostry natchnieni przez Ducha Świętego dążą do miłości doskonałej”?

Wstępujący do FZŚ mają prawdziwe powołanie lub charyzmat, który jest darem Ducha św. udzielanym wybranym. Oznacza to również, że kandydat wstępujący do FZŚ jest zdecydowany do osiągnięcia coraz wyższego możliwego stopnia doskonałości, co związane jest z wypełnianiem przyrzeczeń chrztu.

10. Co to oznacza, że członkowie FZŚ dążą do miłości doskonałej w swoich świeckim stanie?

Po wstąpieniu do FZŚ kandydat pozostaje osobą świecką i w tym stanie, ponieważ każdy powołany jest do świętości, może i powinien dążyć do coraz świętszego życia. Bycie świeckim nie może być traktowane jako coś negatywnego, zaledwie tolerowanego, ponieważ jest to życiowe powołanie i misja. Obowiązkiem świeckich jest kierowanie doczesnymi sprawami Kościoła, prowadzenie ich zgodnie z Bożymi planami; w tym wypełnia się ich właściwe powołanie i szczególna misja. Jako „świeccy” muszą spełniać obowiązki właściwe ich stanowi, a także kierować sprawami związanymi z pracą i wykonywanym zawodem.

11. Co to znaczy, że świeccy poprzez profesję zobowiązują się do życia według Ewangelii?

W czasie profesji kandydat składa swe zobowiązania wobec Kościoła, przyjmując na siebie w sposób uroczysty i stały obowiązek życia Ewangelią na wzór św. Franciszka, czyli tak jak Franciszek ją rozumiał, żył nią i jej nauczał. Składający profesję również przyrzekają zachowanie Reguły i Konstytucji Generalnych FZS. Z kolei Kościół poprzez liturgię profesji w sposób oficjalny przyjmuje i uroczyste błogosławi składanym przez świeckiego franciszkanina przyrzeczeniom.

12. Kto jest odpowiedzialny za oficjalną interpretację Reguły FZS?

Interpretacja Reguły należy wyłącznie do Stolicy Apostolskiej. Gdy zachodzi konieczność, Stolica Apostolska podaje swoją wykładnię poprzez Kongregację ds. Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego.

Każdy świecki franciszkanin powinien gorliwie studiować Regułę, starać się ją właściwie zrozumieć i uczynić ją częścią swego życia. Znamcy franciszkanizmu są zachęceni do kontynuowania pogłębionego studium Reguły, poznania jej historii i znaczenia. Te badania i związane z nimi nowe przemyślenia mają charakter prywatny i szkolny, niemniej służą pomocą w poznaniu i zastosowaniu Reguły.

13. Gdzie można znaleźć szczegółowe przepisy, interpretację i zastosowanie wskazań Reguły?

Wszystko to, co obowiązuje cały FZŚ, zawarte jest w Konstytucjach Generalnych, w odpowiednich statutach i oficjalnych komentarzach. Obecnie obowiązujące Konstytucje FZŚ zatwierdzone zostały Dekretem Kongregacji ds. Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego „Conferentia Ministrorum Generalium” 8 grudnia 2000 roku. Polskie Statuty Narodowe otrzymały zatwierdzenie kapituły narodowej 20 października 2001 roku.

ROZDZIAŁ II

Zasady życia

1. O czym mówi drugi rozdział Reguły?

Drugi rozdział Reguły poświęcony jest duchowości FZŚ i określeniu sposobu życia franciszkanów świeckich. Reguła, choć w formie ogólnej, w sposób pozytywny mówi o świeckiej duchowości franciszkańskiej.

Nieustannie odwołuje się do duchowych doświadczeń samego św. Franciszka oraz mówi o sposobie naśladowania go we współczesnym świecie.

Reguła zawiera tylko podstawowe zasady i nakazy postępowania. Powinny być one stosowane i należy według nich żyć czy to we wspólnocie, czy indywidualnie jako

świeccy. Należy pamiętać, że FZŚ rozprzestrzenił się na całym świecie i z konieczności musi się dostosować do różnych mentalności i kultur. Reguła nie zawiera wielu szczegółów, pozostawiając możliwość tworzenia nowych przepisów na użytek poszczególnych siostr i braci czy wspólnot.

2. Co to znaczy, że „Reguła i życie Franciszkanów świeckich jest następujące: zachować Ewangelię Pana naszego Jezusa Chrystusa?”

Znaczy to, że Ewangelia święta Pana naszego Jezusa Chrystusa jest fundamentem i podstawą życia Franciszkanów świeckich. Ewangelia jest źródłem, z którego pochodzi cała duchowość franciszkańska. Ewangelia święta jest „Dobrą Nowiną” całego Boskiego objawienia, kontynuacją i objawieniem historii zbawienia, która osiągnęła swój punkt szczytowy w przyjściu Chrystusa. Objawienie Boże, czyli Dobra Nowina zawarta jest w Piśmie świętym Starego i Nowego Testamentu. Można powiedzieć, że Ewangelia zawiera w sobie całą Biblię. Ewangelia, która zawsze tchnie nowością i ma swój głęboki sens, musi być rozumiana tak, jak Kościół pod natchnieniem Ducha ją interpretuje. Ewangeliczny charakter FZŚ stanowi dla członków gwarancję ich powołania oraz tłumaczy jego trwałość i istnienie w dzisiejszych czasach. Jest też punktem wyjścia do pogłębionego studium i prawidłowego zrozumienia jego duchowości.

3. Co należy rozumieć przez słowa: „Chrystus, dar miłości Ojca, jest drogą do Niego, jest prawdą, w którą wprowadza nas Duch Święty, jest życiem, które nam w pełni ofiarował?”

Znaczy to, że cztery Ewangelie i całe Pismo św. z całą jego nauką są jak szyba, przez którą można patrzeć, i drzwiami, przez które można wejść. Centralną postacią jest Jezus Chrystus, Jego nauka, życie i cała osoba.

Prawdziwe życie Franciszkanów świeckich polega na osobowym i dogłębnym spotkaniu Jezusa Chrystusa, Pana, który zaspokaja najgłębsze potrzeby i pragnienia duszy ludzkiej. Oznacza to także, że powołanie do świętości, do którego wezwany jest FZŚ, jest powołaniem do udziału w życiu Trójcy Przenajświętszej.

4. Jak Franciszkanie świeccy powinni odczytywać Ewangelię?

Nie powinno to być czytanie tylko ludzkimi oczyma i umysłem, czy motywowane zainteresowaniem typu naukowego, czy powodowane ciekawością. Świecki Franciszkanin powinien podchodzić do Pisma św. z wiarą, pokorą, szczerością i otwartością serca oraz wsłuchać się w głos ukrytego tajemniczo na świętych stronicach Boga. Uważne słuchanie i poznawanie jest w zasadzie takim działaniem. W ten sposób Franciszkanie świeccy w świetle Słowa Bożego szukają sensu swego codziennego życia z jego problemami, trudnościami, sukcesami i niepowodzeniami oraz wydarzeniami w

świecie. To właśnie oznacza „przechodzenie od Ewangelii do życia i od życia do Ewangelii”.

5. Gdzie Franciszkanie świeccy powinni szukać osoby Chrystusa?

Poruszeni nadprzyrodzonymi darami Ducha, Franciszkanie świeccy winni szukać osoby Chrystusa:

- w **ludziach**, którzy są ich braćmi i siostrami, gdyż oni są dziećmi tego samego Ojca. Im chętnie powinni ofiarować swoją pomoc, z nimi pracować nad budowaniem prawdziwej wspólnoty;

- w **Piśmie Świętym**, którego głównym autorem jest sam Bóg, i które zawiera zawsze żywe i ciągle aktualne Jego Słowo:

- w **Kościele Świętym** założonym przez Jezusa Chrystusa, w którym działa nieustannie Duch Święty, aby stał się środkiem i znakiem zbawienia całej ludzkości.

- w **czynnościach liturgicznych**, w których głównym kapłanem jest Chrystus, które upamięniają Jego śmierć i zmartwychwstanie i czynią nas jego uczestnikami.

- **Osoby Chrystusa** należy przede wszystkim szukać w Eucharystii, która jak wszystkie sakramenty udziela nam łaski i jest sakramentem jego obecności z Ciałem, Krwią, Duszą i Bóstwem.

- **Na koniec** trzeba szukać Chrystusa w stworzeniach, w naszej codziennej pracy oraz w otaczającej nas przyrodzie.

6. Jakie ma znaczenie profesja Franciszkanów świeckich?

Profesja Franciszkanów świeckich, mimo że różni się od profesji zakonnej, ma swoje głębokie znaczenie. Aktem profesji Franciszkanin świecki odnawia przyrzeczenia chrztu św. i swoje oddanie się Bogu oraz poprzez wyrzeczenie się grzechu włącza się pełniej w Misterium Paschalne Chrystusa.

7. Jakie znaczenie przywiązuje Kościół do profesji Franciszkanów świeckich?

Ze swej strony Kościół akceptuje decyzję kandydata, który aktem profesji stał się Franciszkaninem świeckim, konsekruje jego przyrzeczenie modlitwą liturgiczną i prosi o udzielenie mu nowych łask. Przez to działanie Kościół potwierdza podjętą przez kandydata decyzję, włącza go pełniej w nurt życia Kościoła, czyni go członkiem Rodziny Franciszkańskiej i oddaje mu bogactwa jego duchowości.

Profesja ma nie tylko wpływ na wewnętrzne i osobiste życie Franciszkanów świeckich, ale czyni ich kompetentnymi narzędziami i świadkami nauczania poprzez słowo i przykład o zbawieniu.

8. Co należy rozumieć przez to, że Franciszkanie świeccy winni starać się usilnie, aby żyć w pełnej łączności z papieżem, z biskupami i kapłanami, podtrzymując otwarty i ufny dialog, który przynosi obfite owoce apostołskie?

Franciszkanie muszą przyrzec posłuszeństwo, lojalność i szczerą służbę hierarchii, tzn. tym, którzy noszą szaty kapłańskie lub zakonne związane z godnością kościelną, a więc papieżowi, biskupowi i kapłanom.

Muszą bez zastrzeżeń akceptować naukę katolicką i sakramenty Kościoła oraz okazywać cześć i szacunek do rzeczy i miejsc świętych.

Powinni zawsze być do dyspozycji hierarchii, szczerze i chętnie brać udział w działaniach duszpasterskich i wspólnotowych podejmowanych przez diecezje i parafie, do których należą. Uznają FZŚ, w formie którą nadał mu Kościół, poddają się jego prawom i popierają jego odnowę.

9. Co znaczy nawrócenie się albo całkowita i radykalna przemiana?

Po pierwsze należy powiedzieć, że nawrócenie się, czyli pokuta nie może ograniczać się do aktów zewnętrznego umartwienia. Nie można też zredukować go do zmiany wewnętrznego nastawienia czy poglądu na świat np. nowy sposób myślenia czy nowe idee. Pojęcie nawrócenia jest dużo głębsze i szersze. Prawdziwe nawrócenie polega na całkowitej zmianie osoby, dokonanej tak głęboko i gruntownie, że przemienia formy postępowania. Nawrócenie oznacza całkowite oddanie naszej osoby Bogu, który ma do niej absolutne prawo. Sakrament pojednania jest tym środkiem, ustanowionym przez Chrystusa w celu umożliwienia i doprowadzenia do takiej przemiany w każdym chrześcijaninie. Wynika z tego, że Franciszkanie świeccy winni często przystępować do spowiedzi.

10. Co to znaczy że: Franciszkanie świeccy powinni uczynić modlitwę i rozważanie duszą swego życia i działania?

Franciszkanie świeccy jako prawdziwi chrześcijanie powinni całe swoje życie i postępowanie uczynić jedną nieustanną modlitwą. Powinni praktykować rodzaje i formy modlitw znanych i używanych przez Kościół: modlitwę słowną i myślną, błagalną, dziękczynną i uwielbienia Boga. Mają się też pokornie modlić o łaskę kontemplacji. Nade wszystko ze względu na jej dostojność i wartość, winni brać czynny udział w modlitwie liturgicznej Kościoła. Kiedy jest to możliwe, powinni codziennie brać udział we Mszy św. i owocnie przyjmować Komunię św. Według Rytuału modlitwa Franciszkanów świeckich może przybrać następujące formy:

- Jutrznia i Nieszpory odmawiane wspólnie lub prywatnie. Im należy się pierwszeństwo podczas zebrań;
- Godziny Liturgiczne skrócone i dostosowane do potrzeb Kościoła lokalnego; Małe oficjum o Matce Boskiej;
- Oficjum o Męce Pańskiej świętego Franciszka z Asyżu;
- „Oficjum dwunastu Ojcze nasz”, ubogacone krótkimi tekstami biblijnymi i dostosowane do Liturgii Godzin.

11. W jaki sposób Franciszkanie świeccy powinni dawać świadectwo żarliwej miłości i oddania Dziewicy Maryi?

Najbardziej widocznym przejawem pobożności Maryjnej FZŚ jest naśladowanie jej cnót. W świetle Ewangelii

najbardziej widoczną cnotą Maryi Dziewicy jest jej bezwarunkowe poddanie się Bogu zawarte w przyjęciu i działaniu według słów Bożych. Maryja była najposłuszniejszym narzędziem wykonania Bożych planów. Franciszkanie świeccy najgłębiej okazują miłość i oddanie Błogosławionej Dziewicy w modlitwie: Anioł Pański, odmawianiu Różańca, Koronki franciszkańskiej (Różaniec, w którym rozważa się siedem radości NMP) i innych charakterystycznych dla Rodziny Franciszkańskiej form pobożności Maryjnej.

12. Czego uczy Reguła, mówiąc o posłuszeństwie?

Zasadniczo Reguła mówi, że Franciszkanie świeccy jednoczą się z Chrystusem przez całkowite posłuszeństwo woli Ojca. Szczytem posłuszeństwa Chrystusa jest Jego zgoda na zbawczą mękę i śmierć.

Całkowite posłuszeństwo oznacza spełnienie woli Bożej nie tylko w tym, co związane jest z zachowaniem jego przykazań, ale także spełnieniem tego, czego On od nas oczekuje i co nam przykazuje.

Franciszkanin świecki zobowiązuje się do wypełnienia obowiązków swego stanu, zarządzeń i wymagań prawowitego przełożonego zarówno zakonnego, jak i kościelnego oraz świeckiego w tym, co dotyczy spraw publicznych, życia rodzinnego i zawodowego. Przyjmuje też z radością to wszystko, co niesie ze sobą życie codzienne, gdyż wszystkie wydarzenia albo mają swe bezpośrednio, albo pośrednio źródło w Bogu, który na nie zezwala ze względu na nasze dobro.

Posłuszeństwo powinno zawsze znajdować natchnienie

w motywach nadprzyrodzonych. Należy pamiętać, że przez nie mamy się raczej Bogu podobać aniżeli ludziom.

13. Czego uczy Reguła, mówiąc o ubóstwie?

Uczy przede wszystkim, że Franciszkanie świeccy w zakresie dóbr doczesnych winni zachować należyty umiar, nie przywiązywać do nich serca oraz używać ich zgodnie z wolą Bożą. Prywatna własność i bogactwo nie istnieją same dla siebie; są one raczej środkami służącymi do zaspokojenia potrzeb materialnych: pokarmu, odzienia i dachu nad głową. Są one środkami, przez które służy się Bogu i bliźniemu i w ten sposób mają pomóc nam w osiągnięciu naszego celu i wiecznej nagrody.

Ubóstwo wymaga zatem, abyśmy traktowali dobra doczesne nie jako absolutną własność posiadającej je osoby, ale jako dobra, które powierzył nam Bóg, byśmy nimi administrowali. Bóg zażąda od nas zdania rachunku ze sposobu używania dóbr materialnych.

14. Czego uczy Reguła, mówiąc o czystości?

Biorąc pod uwagę to, że Franciszkaninem świeckim może być osoba żyjąca w związku małżeńskim, osoba stanu wolnego, wdowa czy wdowiec, Reguła w odniesieniu do czystości posługuje się określeniem „czystość serca”.

„Czystość” lub „czystość serca” jest to rozumne, powściągliwe używanie, zgodnie z prawem Bożym, daru płci. To wymaganie ma odniesienie do każdego stanu życia. Czystość

w stanie małżeńskim będzie inna, niż czystość osób samotnych. Reguła kładzie nacisk na motywacje i cele czystości: zwrócenie uwagi świata na dobra przyszłe oraz wyzwolenie człowieka od miłości zmysłowej, którego celem jest swobodniejsze oddanie się w służbie miłości Boga i braci.

15. Co mówi Reguła o braterstwie?

Poprzednie wyjaśnienia odnosiły się do wartości ewangelicznych zawartych w Regule.

Przejdziemy teraz do omówienia „wartości ludzkich”. Wprowadzone rozróżnienie ma charakter wyłącznie pojęciowy. W rzeczywistości te wartości są jednakowo ważne, nawzajem się uzupełniają i równocześnie przejawiają się w podejmowanych działaniach. Przykładem jest tu św. Franciszek, który nie przestając kochać Chrystusa swego Pana i Mistrza, jednocześnie opiekował się swymi braćmi - trędowatymi.

Rozdział III, zatytułowany „Życie we wspólnocie”, omawia strukturę i organizację wspólnot czy grup członków FZŚ; Rozdział II natomiast rozpatruje braterstwo jako nastawienie i gotowość do działania na rzecz wszystkich ludzi. W swej istocie braterstwo odnosi się do rzeczywistości uniwersalnej wychodzącej poza granice rodziny czy wspólnoty. Ponieważ wszyscy ludzie są braćmi, braterstwo obejmuje całą ludzkość. Prawdziwym celem braterstwa jest miłość do każdej istoty ludzkiej bez względu na różnice, pozycję społeczną, poglądy polityczne czy religijne.

Franciszkanie świeccy mogą dać przykład tego brater-

stwa na wiele różnych sposobów: żyjąc wśród ludzi, okazując gotowość służenia i pomagania im w różnych potrzebach, akceptując wszystkich i przyjmując ich otwarcie i radośnie. Codzienna staje się praktyka cnót społecznych takich jak prostota, uprzejmość, miłosierdzie i rycerskość.

16.Co to znaczy, że Franciszkanie świeccy są powołani do budowania bardziej braterskiego i ewangelicznego świata?

Reguła zakłada, że Franciszkanie świeccy winni czuć się obywatelami całego świata, wpisać się w jego historię, troszczyć się o jego złożone zjawiska społeczne, polityczne, kulturalne itd.

Franciszkanie świeccy, choć z właściwym dystansem, winni iść z duchem czasu i współczesnym rozwojem (społecznym, naukowym, technicznym) ludzkości. Postęp z wartościami duchowymi sprzyja krzewieniu Królestwa Bożego we współczesnym świecie i daje pewne wyobrażenie o świecie, który przyjdzie.

Franciszkanin świecki winien zdawać sobie sprawę z problemów, które nękają ludzkość, takich jak: głód, bezrobocie, niesprawiedliwość społeczna itp.

Problemy te winne być badane w świetle zasad, które wywodzą się z prawdy o Bogu, Chrystusie, człowieku i świecie.

Problemy związane z tymi zagadnieniami winny być systematycznie studiowane w świetle nauki społecznej Kościoła. Można to również czynić, obserwując toczące się wo-

kół nas życie z jego problemami i wydarzeniami. To wszystko powinno pomóc do wyciągnięcia właściwych wniosków i podjęcia odpowiednich decyzji.

17. W jaki sposób Franciszkanie świeccy mogą zaangażować się na rzecz sprawiedliwości społecznej?

Franciszkanin świecki winien dokonywać właściwego wyboru na rzecz praw każdej osoby ludzkiej. Musi popierać działania na rzecz godności osoby ludzkiej i wszystkich ludzi oraz domagać się zniesienia podziałów i zależności. Problemy związane z przestrzeganiem zasad sprawiedliwości społecznej są bardzo poważne w naszych czasach i domagają się podjęcia w duchu wiary i nauki Kościoła tak indywidualnych, jak i wspólnotowo skutecznych oraz sumiennych inicjatyw.

Ponieważ nie jest łatwo przewidzieć zachowania się danej jednostki w konkretnej sytuacji czy okolicznościach, Franciszkanin świecki po rozpoznaniu i ocenie danej sytuacji winien odwołać się do odpowiadającej okolicznościom nauki Kościoła i według jej wskazań podjąć odpowiednie działanie.

Wspominane w Regule „świadectwo ludzkiego życia” jest najlepszym wkładem, jaki Franciszkanin świecki może dać na rzecz sprawiedliwości i od tego nie może być żadnego wyjątku. To świadectwo życia odpowiada ewangelicznej nauce o miłości. Problemy społeczne są jedynie możliwe do rozwiązania w duchu gorącej miłości chrześcijańskiej.

18. Jaki powinien być stosunek Franciszkanów świeckich do pracy?

Powinni traktować pracę niejako formę pokuty czy też ciężar, ale jako błogosławieństwo otrzymane od Boga w celu rozwijania własnej osobowości ludzkiej. Praca ludzka bez względu na to, czy jest prosta czy też zaszczytna, powinna być rozumiana jako kontynuowanie dzieła samego Stwórcy, jako przywilej braci pracujących, a także jako osobiste włączenie się do wypełniania w wymiarze historycznym Bożych planów.

Bóg stworzył człowieka, by mógł rozwijać się i cieszyć się wynikami swej pracy. Przez nią człowiek rozwija to, co Bóg stworzył, i nadaje temu nowe znaczenie i wartość. Gdy praca jest wykonywana w stanie łaski, jest szczególnym darem dla Boga i uzyskuje nową wielką wartość.

19. Jakie zalecenia daje Reguła odnośnie do życia małżeńskiego i rodzinnego?

Cały artykuł 17. jest poświęcony tym zagadnieniom. Związane jest to z tym, że większość Franciszkanów świeckich to małżonkowie posiadający własne rodziny.

Franciszkańscy mężowie i żony jako wierni naśladowcy Chrystusa dążą do świętości poprzez harmonię umysłów i serc, wzajemne wspieranie się w trudnościach i radościach życia.

Wypełnianie obowiązków swego stanu stanowi dla nich

drogę do uświęcenia. Poprzez codzienną pracę i modlitwę, atmosferę zaufania i zrozumienia dają swoim dzieciom i innym ludziom szczególne świadectwo. Powinni poświęcić uwagę kształtowaniu ludzkiej i chrześcijańskiej postawy swego potomstwa, przygotować je do odkrycia swego życiowego powołania. Oprócz tego winni dzielić się z innymi swym duchowym doświadczeniem oraz zaangażować się w dzieła apostołskie.

20. W jaki sposób winni odnosić się do stworzeń żywych i nieożywionych?

Dla Franciszkanina świeckiego szczególnym wzorem jest tu sam św. Franciszek, który w duchu poczucia powszechnego braterstwa nazywał wszystkie stworzenia „braćmi i siostrami”. Ożywiony wiarą Franciszkanin świecki spogląda na całe stworzenie jako na pierwsze objawienie się Boga człowiekowi i odbicie jego chwały. Tą drogą dąży do spotkania z Chrystusem, przez którego, i dla którego wszystko istnieje. Franciszkanin świecki powinien podjąć wysiłek mający na celu powstrzymanie nieodpowiedzialnego naruszania praw przyrody, szczególnie związanego z wielkimi aglomeracjami miejskimi i rozwojem przemysłu. Nie można tylko czerpać korzyści z przyrody, ale również trzeba ją ochraniać, zachowywać i dopomagać w jej rozwoju. Zgodnie z nauką św. Franciszka wszystkie stworzenia „noszą znamię Najwyższego”.

21. Czego wymaga Reguła od Franciszkanina świeckiego, mówiąc o pokoju?

Powinien być on heroldem pokoju we wspólnotach, w domach rodzinnych, w środowisku, a nawet na całym świecie. Czyni to poprzez słowa, uczynki i zewnętrzny sposób postępowania. Pokój jest owocem sprawiedliwości, a środkiem do jego osiągnięcia jest szacunek dla wszystkich ludzi oraz praktykowanie przetwarzającej miłości braterskiej.

Postawę Franciszkanina świeckiego bardziej, niż konfrontacja i duch panowania nad innymi, charakteryzuje dobroć, jedność, braterska zgoda i dialog. W zapoczątkowanym dialogu nie ma miejsca na postawę „wiem wszystko” i zajmowanie się sprawami wykraczającymi poza kompetencje, ale wymaga on solidnego zbadania problemów, ich wyjaśnienia i przedyskutowania. Wśród Franciszkanów świeckich znajdują się doświadczone osoby, które mogą i powinny ofiarować swoją pomoc w znalezieniu praktycznych rozwiązań.

Gdy w wyniku różnic poglądów powstaje niezgoda między braćmi, Franciszkanin świecki powinien pierwszy podjąć działania mające na celu przywrócenie jedności i pokoju. Franciszkanin świecki, który posiada dobra materialne, powinien we właściwym czasie sporządzić testament, który zapobiegłby kłótniom i wrogościom wśród członków rodziny.

22. Jak Franciszkanin świecki powinien krzewić swoją radość?

Z góry trzeba założyć, że radość chrześcijańska przewyższa radość przyrodzoną. Radość chrześcijańska jest rezultatem wewnętrznego pokoju sumienia, owocem wytrwałej pracy, poczucia bezpiecznego bycia w rękach Boga i silnej nadziei życia wiecznego.

Prawdziwa radość znajduje się w doświadczeniach ponoszonych dla Chrystusa, przede wszystkim w chorobie i nieszczęściach, a także w prostym i świętym życiu. Jej zewnętrznym przejawem niekoniecznie musi być uśmiech czy śmiech.

Franciszkanin świecki powinien dawać świadectwo swojej radości i okazywać w sposób roztropny wszystkim miłosierdzie. Powinien pomagać swojemu bliźniemu w przezwyciężeniu życiowych problemów i trudności, pokazać mu, jak przeżywać codzienne radości. Powinien mówić grzesznikom o radości powrotu do Boga. Franciszkańska radość winna charakteryzować dobroć w stosunku do chorych i starszych, która nie jest prostym wyrażeniem współczucia, ale pomocą w zrozumieniu położenia i ulżeniem w cierpieniu. Cierpienia znoszone w stanie łaski kontynuują i dopełniają mękę Chrystusa.

23. Czego naucza Reguła mówiąc o śmierci?

W zakończeniu II Rozdziału mówi się o śmierci. Jest ona rzeczywistością, od której nie ma ucieczki. Przez chrzest chrześcijanin włączony jest w Chrystusa, a w śmierci zanurza się w Jego śmierci i zmartwychwstaniu.

Podobnie jak św. Franciszek, Franciszkanin świecki wien witać „siostrę śmierć” z chrześcijańską pogodą ducha i prawdziwą radością, wiedząc, że nie jest to koniec, ale przejście z przemijającego ziemskiego życia do prawdziwego życia wiecznego.

ROZDZIAŁ III

Życie we wspólnocie

1. O czym mówi III Rozdział Reguły?

Rozdział III Reguły omawia wewnętrzną organizację całego FZŚ oraz poszczególnych wspólnot tworzących zakon. Aby dobrze zrozumieć ten rozdział, należy mieć przed oczyma następujące uwagi:

a) podstawowe wskazania zawarte w tej części Reguły są rozwinięte i ukonkretnione w Konstytucjach Generalnych i Statutach narodowych. Tym należy tłumaczyć ich ogólność;

b) w wykładzie ograniczymy się do ogólnych stwierdzeń Reguły bez odwoływania się do III rozdziału Konstytucji zawierającego normy szczegółowe.

2. Jaka jest podstawowa komórka FZŚ?

FZŚ tworzy wiele różnych wspólnot, które stanowią podstawowe komórki Kościoła i zakonu. Każda z nich posiada osobowość moralną w Kościele, korzysta z przysługujących

jej praw i kieruje się wskazaniem Kodeksu Prawa Kanonicznego. Wspólnoty zgrupowane są na różnych poziomach: lokalnym, regionalnym, narodowym i międzynarodowym.

3. Kto wchodzi w skład zarządu?

Każda wspólnota kierowana i ożywiana jest przez Radę i Przełożonego. Najważniejszym jest urząd przełożonego (ministra), który - zgodnie z przepisami Konstytucji - wybierany jest przez profesów, członków danej wspólnoty. Reguła postanawia, że ich posługa jest czasowa.

Przyjmujący urząd przełożony (minister = sługa) zobowiązuje się i czyni się odpowiedzialny za posługiwanie członkom wspólnoty oraz wykorzystuje swe zdolności do kierowania wspólnotą. Minister znaczy po prostu sługa. Przełożonemu w kierowaniu pomaga Rada wspólnoty.

4. Jak powstaje wspólnota?

Wszystkie wspólnoty miejscowe muszą być założone kanonicznie, czyli spełnione mają być wszystkie wymagania zawarte w Kodeksie Prawa Kanonicznego, którymi są: pisemna zgoda miejscowego biskupa (gdy wspólnota powstaje przy parafii diecezjalnej lub prowadzonej przez niefranciszkańskie zgromadzenie zakonne) oraz dekret erekcyjny wystawiony przez kompetentnego przełożonego I Zakonu Franciszkańskiego lub Trzeciego Zakonu Regularnego, albo ich delegata.

5. Co rozumiemy pod pojęciem „wspólnoty miejscowej”?

Wspólnota miejscowa, choćby liczyła przynajmniej pięciu profesów wieczystych, jest podstawową komórką Zakonu. Jest ona uznana przez Kościół, posiada własną Radę i kieruje się pragnieniem naśladowania franciszkańskiego stylu życia. W ten sposób staje się także widzialnym znakiem całego Kościoła. Powinna stanowić środowisko dla rozwijania zmysłu kościelnego, franciszkańskiego powołania, a także ożywiania apostołskiego swych członków.

6. Kto przyjmuje członków do FZŚ?

Prośba o przyjęcie winna być skierowana do miejscowej wspólnoty, której Rada podejmuje decyzję dotyczącą przyjęcia nowych członków. Oficjalne przyjęcie kandydata winno być odnotowane w specjalnej księdze.

7. Jaka jest procedura stania się członkiem Wspólnoty?

Przyjęty przez Radę kandydat, nim stanie się członkiem wspólnoty, musi przejść przez trzy fazy, którymi są: postulat, nowicjat i profesja Reguły. Reguła ani Konstytucje nie wspominają nic o postulacie. Jego konieczność i czas trwania mają ustalić Statuty narodowe.

8. Co mówi Reguła na temat nowicjatu?

Jedynym wymaganiem zawartym w Regule jest, by trwał on przynajmniej jeden rok.

9. Kto jest odpowiedzialny za kierowanie i formację kandydatów?

Cała wspólnota jest zobowiązana do troski za duchowy wzrost kandydatów. Czyni to poprzez świadectwo życia i nauczania. Specyficzną rolę ma tu do spełnienia mistrz nowicjatu.

10. Jaki wiek wymagany jest do złożenia profesji Reguły FZŚ?

Reguła nie wyznacza granicy wieku pozostawiając sprawę kompetencji Statutów. Polskie Statuty przyjęły ukończone 18 lat.

11. Czy Reguła mówi coś o habicie lub innych symbolach przynależności do FZŚ?

W tej sprawie Reguła nie wypowiada się. Konstytucje Generalne FZŚ mówią o znaku przynależności do Zakonu, którym jest znak TAU lub inny symbol franciszkański.

12. Na jaki okres składa się profesję?

Sprawę tę ostatecznie regulują Konstytucje, które wy-

mieniają profesję czasową i wieczystą. Reguła natomiast podkreśla, że profesja ze swej natury jest zobowiązaniem wieczystym.

13. W jaki sposób należy rozwiązywać pojawiające się we wspólnotach FZŚ problemy?

Problemy, z jakimi borykają się członkowie wspólnoty, winny być przedstawione Radzie, która zobowiązana jest do prowadzenia braterskiego, pełnego dyskrekcji i rozważliwego dialogu z zainteresowanymi.

14. Czy możliwe jest wydalenie profesora ze Wspólnoty?

Jest to możliwe tylko w bardzo poważnych przypadkach, kiedy środki prawne i ewangeliczne takie jak: konsultacje, upomnienia i pokuty nie przyniosą oczekiwanego rezultatu. Postępowanie związane z procesem wydalenia i ostatecznym wykluczeniem ze wspólnoty należy do kompetencji Rady wspólnoty i musi być przeprowadzone ściśle według przepisów zawartych w Konstytucjach Generalnych.

15. W jaki sposób członkowie winni być zachęceni do życia wspólnego?

Reguła zwraca uwagę na znaczenie dobrze prowadzonej działalności, która zbliża członków i zachęca do prowadzenia jej w różnych formach.

Reguła mówi o organizowaniu okresowych i regular-

nych zebrań członków wspólnoty. Mogą się one - jak jest w zwyczaju w niektórych wspólnotach - odbywać co tydzień lub raz w jakąś niedzielę miesiąca. Okazją do spotkań mogą stać się niektóre uroczystości czy obchody rocznicowe. Pojęcie „częste spotkania” odnosi się do zebrań, w których biorą udział członkowie wspólnot, np. dużych miast, regionów, diecezji, prowincji czy danego państwa.

Oczekuje się organizowania spotkań, w których wzięliby udział przedstawiciele wszystkich rodzin franciszkańskich: Pierwszego Zakonu, Klarysek oraz Trzeciego Zakonu tak świeckiego, jak i regularnego. Ich celem jest poprzez modlitwę, konferencje i dialog szukanie odpowiednich środków do rozwoju życia franciszkańskiego, czynne zaangażowanie się w życie Kościoła oraz ożywianie życia wspólnotowego.

W tym miejscu Reguła wspomina zmarłych członków wspólnoty: są oni ciągle naszymi braćmi, którym winniśmy ofiarować pomoc duchową i modlitwę.

16. W jaki sposób przewiduje się pokrywanie wydatków związanych z życiem i działalnością wspólnot?

Reguła postanawia, że wysokość ofiar winna uwzględniać sytuację materialną każdego członka. Ci, którzy dysponują większymi środkami materialnymi, winni dawać więcej, ci, którzy ich nie mają, mniej.

17. Na co przeznaczone są ofiary członków Wspólnoty?

Przede wszystkim ofiary powinny być przeznaczone na pokrycie wewnętrznych wydatków Wspólnoty takich jak: administracja, koszty podróży, materiały formacyjne, książki do biblioteki, korespondencja. Następnie na działalność religijną: ofiary na Kościół, stypendia mszalne za zmarłych członków wspólnoty. Poza tym na wydatki związane z apostołatem, dobroczynnością, misjami, zakupem materiałów katechetycznych, leków i pomocą lekarską dla najuboższych.

18. Czy wspólnoty mają obowiązek dbania o zaspokojenie potrzeb Rad na wyższym stopniu?

Wspólnoty lokalne są zobowiązane do utrzymania Rad wyższego stopnia: Regionalnej, Narodowej i Międzynarodowej. Celem jest pokrycie wydatków związanych z ich działalnością. Ponieważ Rady te ponoszą odpowiedzialność za dobro duchowe całego Zakonu, popierają jego apostołskie zaangażowanie, sprawiedliwość domaga się, aby otrzymywały one pomoc materialną w celu dalszego prowadzenia tych dzieł.

Konstytucje Generalne i Statuty partykularne określają sposoby zbierania tych ofiar oraz gospodarowanie nimi.

19. Od kogo Franciszkanie świeccy otrzymują asystencję duchową?

W celu podkreślenia więzów duchowych łączących całą rodzinę franciszkańską oraz w duchu współodpowiedzialności asystencja duchowa nad FZS została wolą Kościoła powierzona Przełożonym czterech Rodzin Franciszkańskich: Braciom Mniejszych, Braciom Mniejszym Kapucynom, Braciom Mniejszym Konwentualnym oraz Trzeciemu Zakonowi Regularnemu (TOR).

20. Jaka jest rola kapłanów Pierwszego Zakonu i Trzeciego Zakonu Regularnego pełniących funkcje asystentów duchowych FZŚ?

Kapłani służą pomocą Wspólnotom Franciszkanów świeckich nie w charakterze dyrektorów czy kierowników, ale jako bracia żyjący tym samym duchem Św. Franciszka. Z tego powodu nie nazywa się ich już więcej dyrektorami, ale asystentami duchowymi.

Asystent duchowy poprzez znajomość duchowości franciszkańskiej i przykład kształtowanego w jej świetle życia staje się dla Franciszkanina świeckiego świadkiem charyzmatu franciszkańskiego, czuwa nad zachowaniem i wiernością w FZŚ franciszkańskiej tradycji: Jest „starszym bratem” świeckiego Franciszkanina, służy mu pomocą, poradą i zachętą w tym, co związane jest z charyzmatem franciszkańskim, umacnia w podejmowanych dziełach apostołskich. Jeśli jest kapłanem, dodatkowo winien pouczać braci w wierze. Sprawy związane z zarządzaniem pozostawia w gestii samej wspólnoty.

Asystent duchowy jest więzią łączącą Pierwszy Zakon

i Trzeci Zakon Regularny ze wspólnotą Franciszkańskiego Zakonu Świeckich.

21. Jak wygląda procedura proszenia o asystenta duchowego?

Asystentem duchowym może być zarówno ksiądz zakonny, jak i brat Pierwszego Zakonu albo Trzeciego Zakonu Regularnego. Reguła mówi, że winna być to osoba odpowiednia i przygotowana. Rady lokalne, regionalne, narodowe czy międzynarodowa kierują prośbę do kompetentnych przełożonych Pierwszego Zakonu i Trzeciego Zakonu Regularnego o mianowanie odpowiedniego asystenta, który służyłby im pomocą i poradą.

22. Jakie rodzaje wizytacji przewiduje Reguła?

Reguła nie mówi więcej o „wizytacji kanonicznej”. Przewiduje natomiast dwie formy wizytacji: pasterską i braterską.

Wizytacja pasterska należy do kompetencji wyznaczonego wizytatora z Pierwszego Zakonu lub Trzeciego Zakonu Regularnego. Z prośbą o nią zwraca się do kompetentnego przełożonego zakonnego Przełożony wraz z Radą wspólnoty FZŚ. Reguła nie mówi, kiedy ta wizytacja powinna być przeprowadzona. Problem ten regulują Konstytucje Generalne. Celem tej wizytacji jest ocena wierności Franciszkańców świeckich charyzmatowi franciszkańskiemu, zbadanie przestrzegania wymagań Reguły oraz zachęta do duchowego i apostołskiego rozwoju Wspólnoty.

Wizytacja braterska jest wizytacją przedstawiciela Rady

Wyższego Stopnia FZŚ we wspólnocie niższego stopnia.
Prośbę o taką wizytację kieruje się do Rady wyższego stopnia zgodnie ze wskazaniami Konstytucji Generalnych.